

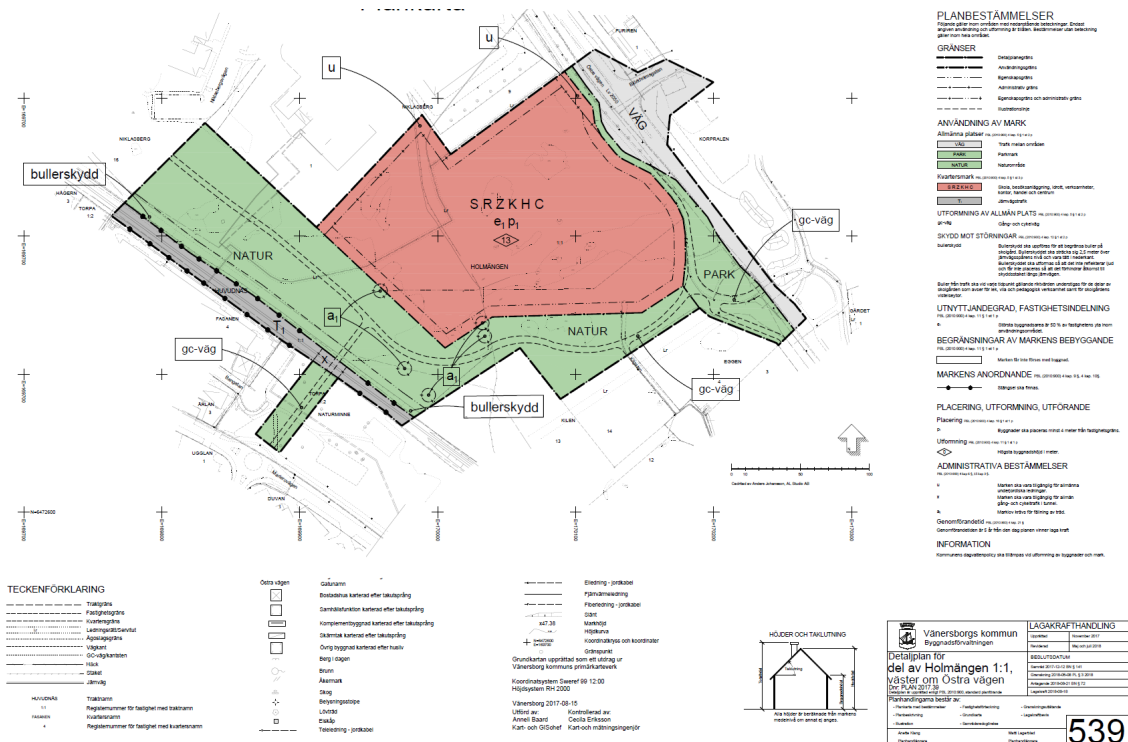

Vänersborgs kommun

1487K-572

Dnr: PLAN.2023.9

Ändring av detaljplan för del av Holmängen 1:1, väster om Östra vägen, nr 539 Vänersborgs kommun

LAGAKRAFTHANDLING

PLANBESKRIVNING FÖR ÄNDRING

Miljö- och byggnadsförvaltningen

Påbörjad: 20 juni 2023 BN § 60

Upprättad: augusti 2023

Reviderad: oktober 2025

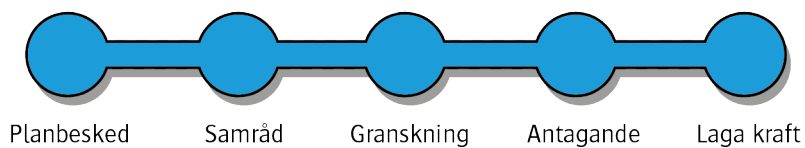
Antagen: BN 2025-11-11 § 82

Laga kraft: 2025-12-12

Den ursprungliga planen består av en plankarta, bestämmelser och en beskrivning. I samband med denna ändring görs en ny plankarta med samtliga planbestämmelser som gäller för området samt en beskrivning av ändringen (detta dokument).

Planbeskrivningen ska underlätta förståelsen av planförslagets innebörd samt redovisa planens syfte, förutsättningar, genomförande och konsekvenser. Den har ingen egen rättsverkan. Avsikten är att den ska vara vägledande vid tolkning av planen.

Planprocessen regleras i plan- och bygglagen (PBL). Figuren nedan illustrerar planprocessen och visar i vilket skede detaljplanen befinner sig. Planarbetet sker med öppenhet och insyn. Det ger ett bra beslutsunderlag, besluten får en god förankring och det ger möjlighet till att påverka den egna närmiljön.

De handlingar som ingår i ärendet är:

- Plankarta
- Planbeskrivning, laga kraft 2018-09-18
- Planbeskrivning för ändringen (denna handling)
- Samrådsredogörelse
- Granskningsutlåtande

Följande handlingar utgör underlag för planförslaget:

- Bullerutredning, Forcit Consulting, reviderad 2025-09-11

Innehållsförteckning

AVSIKTEN MED ÄNDRINGEN	4
BESKRIVNING.....	4
FÖRÄNDRINGAR	4
ÄRENDEINFORMATION	5
GENOMFÖRANDETID.....	6
ÄNDRING AV DETALJPLAN.....	6
GRÄNSER.....	7
ALLMÅN PLATS	7
KVARTERSMARK	8
PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	9
KOMMUNALA PLANER.....	9
NYA FÖRUTSÄTTNINGAR	11
MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR	13
MOTIV TILL REGLERING	13
KONSEKVENSER.....	15
BARN.....	15
FASTIGHETER OCH RÄTTIGHETER	15
MILJÖKVALITETSNORMER	15
MILJÖ	16

AVSIKTEN MED ÄNDRINGEN

Avsikten med planändringen är att ge bättre förutsättningar för en trygg miljö kring gång- och cykelvägen genom att ta bort planbestämmelsen om bullerskydd längs östra sidan av järnvägen. Ändringen berör fastigheten Holmängen 1:1.

I den bullerutredning som togs fram i samband med att ursprungsplanen gjordes förut-sattes ett heltäckande bullerskydd utan öppningar längs järnvägen. I och med tunneln under järnvägen kommer det att bli en öppning i bullerskyddet som innebär att ljudet inte avskärmas fullt ut. Orsaken till att kommunen vill ta bort kravet på ett bullerskydd i detaljplanen är att bullernivåerna inte blir så höga som tidigare beräknats och därmed inte behövs. Dessutom skulle ett stort avskärmande plank bidra till en otrygg miljö och en visuell separering av stadsdelarna i ett område där särskilt många barn och ungdomar vistas.

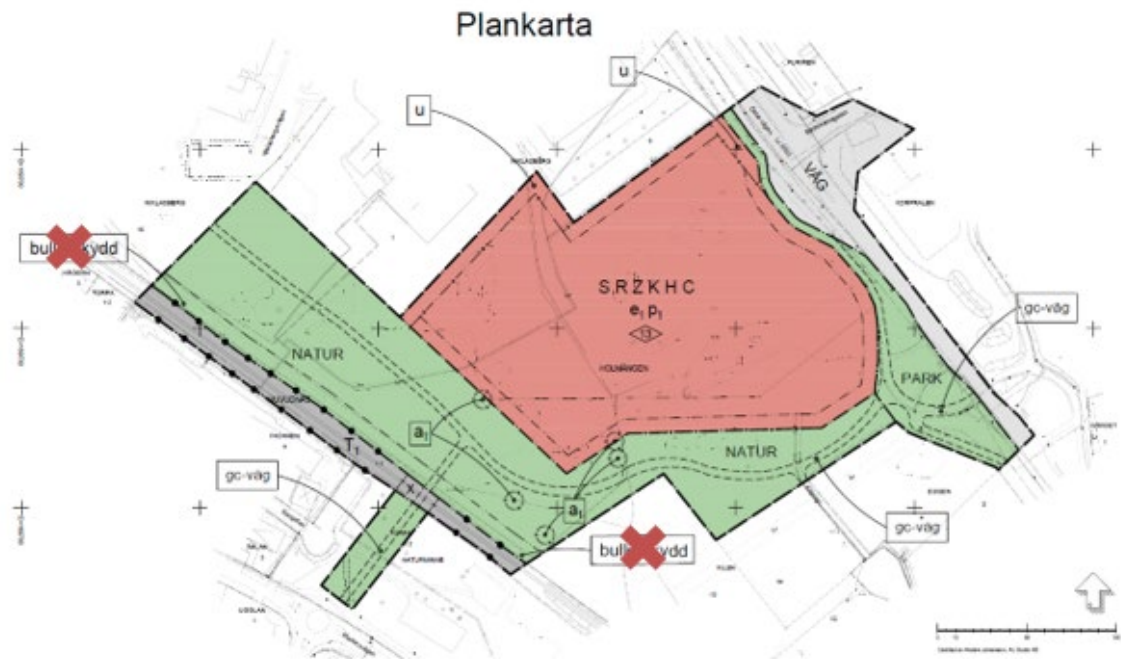
Bullerskyddet i den ursprungliga detaljplanen har även syftet att hindra brandfarliga vätskor i händelse av en olycka på järnvägen. Närmast järnvägen finns en ca 40 meter bred naturmark som ansluter till gång- och cykelväg med diken och därefter ca 15 meter naturmark innan skolgården tar vid. Om vätskor läcker ut kommer de inte att kunna nå skolgården utan istället bli stoppade av diken längs gång- och cykelvägen och, om de inte samlats upp innan, rinna ner i tunneln.

I samband med att ändringen görs kommer planen att digitaliseras och anpassas till Boverkets riktlinjer för planbestämmelser och svensk standard för plankartor. Det innebär att planbestämmelserna i den ursprungliga detaljplanen tolkas och i plankartan kommer de anges på ett sådant sätt som planbestämmelser formuleras i dag.

BESKRIVNING

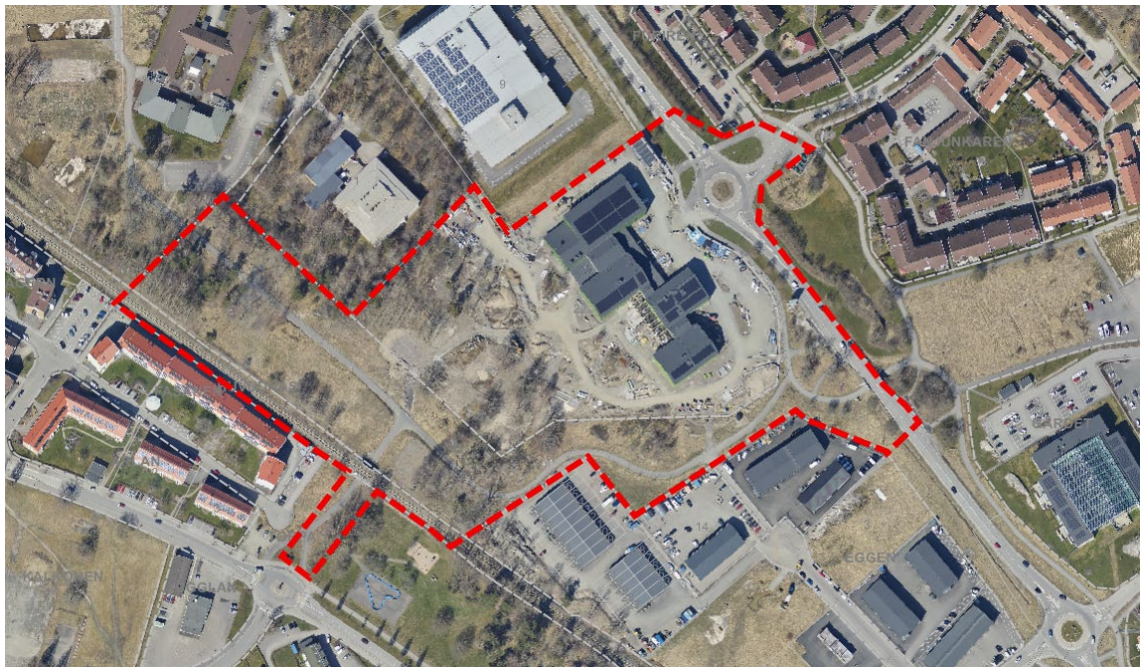
Förändringar

I gällande detaljplan utgörs de största delarna av allmän platsmark för naturområde och kvartersmark för skola, besöksanläggning, idrott, verksamheter, kontor, handel och centrum. Inom planområdet finns också markanvändning för park, väg och järnväg. Ändringen består i att bestämmelsen om bullerskydd öster om järnvägen tas bort. Ändringen innebär bättre förutsättningar för en trygg miljö kring gång- och cykelvägen, att växtligheten på naturmarken inte behöver tas ned samt att den visuella kontakten mellan bostäderna, lek-, park- och naturmiljöerna förblir så ostörd som möjligt.

Ärendeinformation

Planförslaget handläggs med standardförfarande enligt PBL 2010:900. Den 20 juni 2023 § 60 beslutade byggnadsnämnden att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag till Ändring av detaljplan för del av Holmängen 1:1, väster om Östra vägen, plan nr 539. Detaljplanen innehåller området där Holmängens nya skola har byggts, sydost om Vänersborgs centrum. Den avgränsas av järnvägen i väster och Östra vägen i öster.

Detaljplanens läge sett från ovan.

Tidplan

Planförslaget handläggs enligt följande tidplan:

- Samråd kvartal 3 2023. Samrådet gäller ett första förslag, där tillfälle ges för sakägare att komma med synpunkter och ändringsförslag. Därefter kan förslaget omarbetas.
- Granskning kvartal 3 2025. Granskningen gäller ett reviderat förslag. Under granskningstiden kan ytterligare synpunkter lämnas av sakägare på det omarbetade förslaget innan det går till beslut för antagande.
- Byggnadsnämnden antar planen kvartal 4 2025.
- Planen får laga kraft tre veckor efter att beslut om antagande anslagits på kommunens digitala anslagstavla under förutsättning att beslutet inte överklagas.

Genomförandetid

Den här ändringen får ingen genomförandetid då ändringen består i att en bestämmelse tas bort.

Boverket beskriver det så här: Vid en ändring som innebär att en del av en detaljplan eller en planbestämmelse upphävs ska ingen genomförandetid bestämmas. En sådan ändring får ingen genomförandetid.

Ändring av detaljplan

Genom processen för ändring av detaljplan anpassas planen till nya förhållanden och hålls aktuell utan att genomföra hela den lämplighetsbedömning som görs vid upprättandet av en ny detaljplan. Syftet med den gällande detaljplanen är att möjliggöra nybyggnation av en skola samt att fastställa läget för en gång- och cykeltunnel under järnvägen. Tunneln och skolan är byggda och har tagits i bruk. Eleverna flyttade in i skolan till höstterminen 2024. Det angivna syftet med detaljplanen påverkas inte av den här ändringen.

I samband med utformning och byggnation av den nya skolan har framförts att gång- och cykeltunneln med dess anslutning under järnvägen, vilken kommer vara huvudstråket till skolan, riskerar att upplevas som otrygg eftersom den skulle bli inramad av staket på alla sidor. Ett ej genomsiktligt bullerskydd skulle förvärpa känslan ytterligare.

Ett bullerskydd med en öppning vid tunnelundergången skulle inte heller avskärma ljudet från tågen på det sätt som avsågs i detaljplanearbetet. Förutsättningarna för bostäderna väster om järnvägen riskerar att försämrats om ett bullerskydd uppförs eftersom järnvägen då skulle bli mer dominerande. Idag finns delvis en grön trädriddå bakom järnvägen och fri sikt över naturmarken mot den nya skolan. Järnvägsanläggningen är genomsiktig utom vid de tillfällen det passerar ett tåg.

I den här ändringen föreslås därför att planbestämmelsen om bullerskydd på allmän plats tas bort för att inte skapa sämre förhållanden på platsen. Kommunen bedömer att det är lämpligt att göra genom processen för ändring av detaljplan.

Nedan redovisas samtliga bestämmelser som finns i detaljplanen från 2018, dessa är tolkade till nu gällande bestämmelser enligt Boverkets riktlinjer för planbestämmelser som gäller från 2021-10-14. I nedanstående tabeller redovisas förändringarna som föreslås genom denna ändring.

Gränser

Bestämmelse detaljplan 539	Tolkad/ändrad bestämmelse (Planförslaget)	
Detaljplanegräns		Planområdesgräns, PBL 4 kap. 5 § 1 p
Användningsgräns		Användningsgräns, PBL 4 kap. 5 § 1 p
Egenskapsgräns		Egenskapsgräns, PBL 4 kap. 5 § 1 p
Administrativ gräns		Egenskapsgräns, PBL 4 kap. 5 § 1 p
Egenskapsgräns och administrativ gräns		Egenskapsgräns, PBL 4 kap. 5 § 1 p
Illustrationslinje		Illustrationsgräns

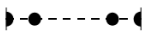
Allmän plats

Inom detta planområde finns följande bestämmelser för allmän plats.

Bestämmelser detaljplan 539	Tolkad/ändrad bestämmelse (Planförslaget)		Kommentar
Väg; Trafik mellan områden	GATA ₁	Huvudgata, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p	Bestämmelsen är tolkad men innebär ingen förändring.
Park; Parkmark	PARK	Park, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p.	Ingen ändring
Natur; Naturområde	NATUR	Natur, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p	Ingen ändring
gc-väg; Gång- och cykelväg	gc-väg ₁	Gång- och cykelväg	Ingen ändring
a ₁ : Marklov krävs för fällning av träd	a ₁	Marklov krävs även för fällning av träd	Ingen ändring
Bullerskydd; Bullerskydd ska uppföras för att begränsa buller på skolgård. Bullerskyddet ska sträcka sig 2,5 meter över järnvägsspårens nivå och vara tätt i nederkant. Bullerskyddet ska utformas så att det inte reflekterar ljud och får inte placeras så att det förhindrar åtkomst till skyddsstaket längs järnvägen.			Bestämmelsen tas bort

Kvartersmark

Inom detta planområde finns följande bestämmelser för kvartersmark.

Bestämmelser detaljplan 539	Tolkad/ändrad bestämmelse (Planförslaget)		Kommentar
SRZKHC; Skola, besöksanläggning, idrott, verksamheter, kontor, handel och centrum	S	Skola, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.	Ingen ändring
	R	Besöksanläggningar, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.	Ingen ändring
	R ₁	Idrottshall, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.	Bestämmelsen är tolkad men innebär ingen förändring
	Z	Verksamheter, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.	Ingen ändring
	K	Kontor, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.	Ingen ändring
	H	Detaljhandel, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.	Ingen ändring
	C	Centrum, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.	Ingen ändring
T ₁ ; Järnvägstrafik	T ₁	Järnväg, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p	Ingen ändring
Marken får inte förses med byggnad.		Marken får inte förses med byggnad, PBL 4 kap. 11 § 1 st 1 p.	Ingen ändring
Stängsel ska finnas.		Stängsel ska finnas, 4 kap. 11 § 1 st	Ingen ändring
e ₁ ; Största byggnadsarea är 50 % av fastighetsarean inom användningsområdet, PBL 4 kap. 16 § 1 st 1 p.	e ₁	Största byggnadsarea är 50 % av fastighetsarean inom användningsområdet, PBL 4 kap. 16 § 1 st 1 p.	Ingen ändring
p ₁ ; Byggnader ska placeras minst 4 meter från fastighetsgräns.	p ₁	Byggnad ska placeras minst 4 meter från fastighetsgräns, PBL 4 kap. 16 § 1 st 1 p.	Ingen ändring

Bestämmelser detaljplan 539	Tolkad/ändrad bestämmelse (Planförslaget)		Kommentar
Högsta byggnadshöjd i meter.	h_1	Högsta byggnadshöjd är 13 meter, PBL 4 kap. 16 § 1 st 1 p.	Ingen ändring.
u; Marken ska vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar.	u_1	Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar; PBL 4 kap. 6 §	Ingen ändring
x; Marken ska vara tillgänglig för allmän gång- och cykeltrafik i tunnel.	x_1	Marken ska vara tillgänglig för allmän gång- och cykeltrafik i tunnel; PBL 4 kap. 6 §	Ingen ändring
Buller från trafik ska vid varje tidpunkt gällande riktvärden understigas för de delar av skolgården som avser för lek, vila och pedagogisk verksamhet samt för skolgårdens vistelsezoner.	m_1	På skolgård ska riktvärden för buller från trafik klaras; PBL 4 kap. 12 § 3 p.	Ingen ändring
Genomförandetiden är 5 år från den dag planen vinner laga kraft.			Genomförandetiden för detaljplanen gick ut 2023-09-17.

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Kommunala planer

Gällande detaljplan

För planområdet gäller detaljplan 539. Planen antogs år 2018 med avsikten att möjliggöra nybyggnad av en skola samt att se över placering av gång- och cykeltunnel under järnvägen.

KOPIA

PLANBESTÄMMELSER

GRÄNSER	-----	Detaljprogram
	-----	Användningsgräns
	-----	Egendomsgräns
	-----	Administrativ gräns
	-----	Egendomsgräns och administrativ gräns
	-----	Illustrationslinje

ANVÄNDNING AV MARK

	VAG	PARK
Traffic median omnibuses		
parkmark		

NATUR **Naturemide**
Kvartiersmark inkl. GST 2003 4 May, 0 5 1 at 2 3

Örebro, Århus, Göteborg
T₁

UTFORMNING AV ALLMÄN PLATS PRIS: 200 000 4 sep. 85 s. 1 ut 2 p.
GC-vägg Gång- och cykelväg

SKYDD MOT STÖRNINGAR (SFS 2006:60) 1 kap. 12 § 1 a 2 p)

skyddsläktet längs järnvägen.

Buiter från trafik ska vid varje tillfälle gällande rikshärdens undersökas för de bestämda skadorna som anser för lek, vila och pedagogisk verksamhet samt för skadorna vidsestator.

UTNYTTJANDEGRAD, FASTIGHETSINDELNIN
PBL (2010-900) 4 ksp. 11 § 1 ut 1 p
Göteborgs kommun, för EU, för fastighetsin-

BEGRÄNSNINGAR AV MARKENS BEBYGGAN
användningsområdet.

Marken får inte föras med byggnad.

Glängslet ska finnas.

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE

Byggnader ska placeras minst 4 meter från fastlandet

Högsta byggnadshöjd i meter.

Marken ska vara tillgänglig för alla våra underordnade tekniker.

Marken ska vara tillgänglig för allmän gång- och cykeltrafik i tunnel.

Markov krävs för insättning av träd.

Genomförandetid
sept. 2016-sept. 4 sep. 21 s

INFORMATION
Kommunens dagvattenpolicy ska tillämpas vid utformning av byggnader och markanordningar.

TECKENFÖRKLARING

Östra vägen	Östnamn	Elektning - jordabest
☒	Bostadshus kartad efter ursprung	Fjärdmetning

Flügelansicht		Flügelansicht - Jockbock
Festflügelansicht		Sammelstempel
Kantenansicht		Kantenansicht
		Merkmal
		x47.3%

[illegible]

Grundkartan upprättad som ett utdrag ur
Vänersborg kommuns primärkarteverk

// **Koordinatsystem** Sverref 99 12:00
 Højsystem RH 2000
 // **Årsmark**
 // **Stog**

11	Registernummer för fastighet med traktnamn	Belysningsstolpe	Vänersborg 2017-08-15
FALÅSEN	Kvartersnamn	Lövrådd	Uttford av: Annell Rasm
			Kontrollerad av: Olofs Eriksson

4 Registreringsnummer för fastighet med kvartersnamn Telefon Jortababel Kart- och mättningsingenjör Kart- och GISchef

HÖJDER OCH TAKLUTNING

LAGAKRAFTHANDL	Uppgjord	November 2017
----------------	----------	---------------

Vänersborgs kommun

	Byggnadsförvaltningen	Reviderad	Maj och juli 2018
	Detailplan för BESLUTSDATUM		

del av Holmängen 1:1,
väster om Östra vägen

Planhøringarna består av: • Planhøring med landskapsbilde • Fastslåttforlikning • Om miljøvernsforlikning	Planhøringarna består av: • Om miljøvernsforlikning
---	---

• Grundkurve • Flächberechnung • Illustration	• Lagpolynom • Störtrichterdiagramme
---	---

Parthenolappare	Parthenolappare
-----------------	-----------------

- Illustration	Annie Wong
- Photoediting	Pierand Agapere
- Grundkarte	Matt Luginbuhl Pierand Agapere
- Spezialrechnerkarte	
- Legende	

539

Nya förutsättningar

Buller från järnvägen

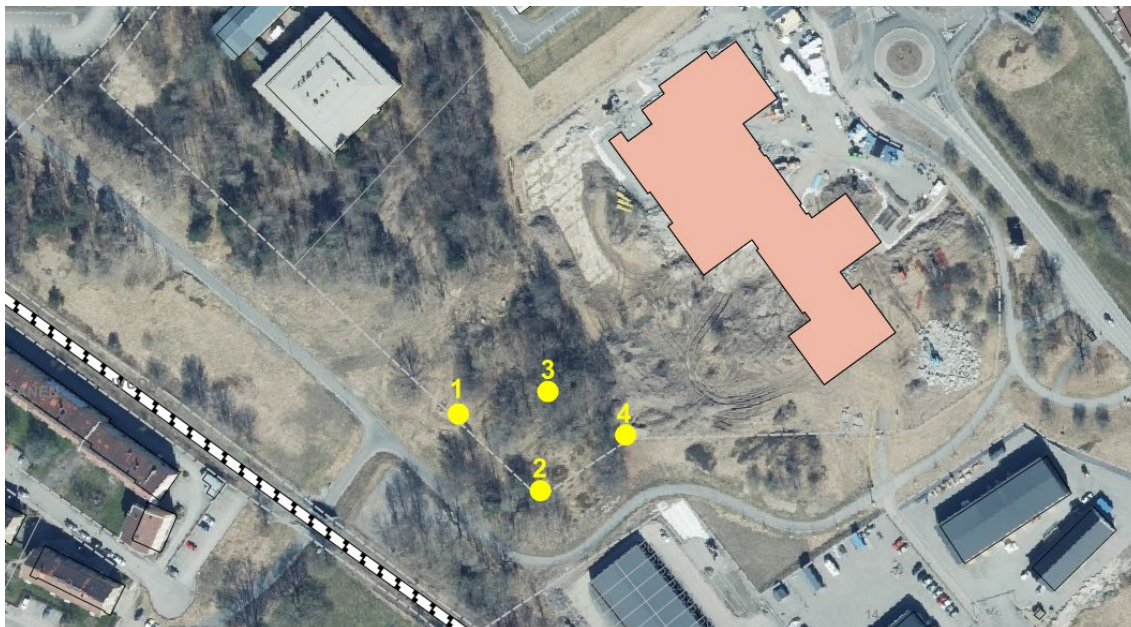
Naturvårdsverket har riktlinjer för trafikbuller vid ny skolgård. Sedan detaljplanen togs fram 2018 har riktvärdet för buller från väg- och spårtrafik på skolgårdar uppdaterades i oktober 2023. De nya riktlinjerna innehåller endast riktvärde för ekvivalent buller. Maxbullernivåerna är borttagna. Naturvårdsverkets bedömning är att om vägledningens riktvärden för ekvivalenta ljudnivåer uppfylls, så innebär det även en begränsning av alltför höga och ofta förekommande maximalnivåer. Med begreppet skolgård avses en öppen plats utomhus vid en skola eller förskola, ofta inhägnad av staket eller stängsel, där eleverna vanligen tillbringar sina raster eller där pedagogisk verksamhet bedrivs. På ytor som används för lek, vila eller pedagogisk verksamhet bör ljudmiljön vara god och möjliggöra den tänkta verksamheten. I vägledningen inräknas även gård för utevistelse vid fritidshem i begreppet skolgård.

Enligt vägledningen ska för minst 50 % av skolgården riktvärdet om högst 50 dBA ekvivalent ljudnivå uppfyllas. För övriga vistelsezoner inom skolgården är den ekvivalenta ljudnivån högst 55 dBA.

Bullerutredning

Forcit Consulting AB har, på uppdrag av Vänersborgs kommun, gjort en bullerutredning utifrån Naturvårdsverkets nya riktlinjer.

I utredningen har beräkning för ekvivalenta ljudnivåer från spårtrafik gjorts för två utsatta mottagarpunkter vid skolgårdens gräns (1 och 2) och för två längre in på skolgården (3 och 4), se nedanstående bild.

Prognosen för tågtrafiken 2040 på den aktuella sträckan har kompletterats med 2-3 ÅDT godståg (enl. Trafikverkets samrådsyttrande ska beräkningarna utgå från 2-3 godståg per dygn år 2040), 1,4 ÅDT X55 och 17 ÅDT X50. Högsta tillåtna hastighet på sträckan är skyltad 100 km/tim, men den faktiska hastigheten uppgår inte till mer än 80 km/tim för persontågen och 60 km/tim för godstågen. Att tågen inte kommer upp i den skyltade

hastigheten, 100 km/h, på den här sträckan beror på att inbromsning/acceleration (beroende på vilken riktning de har) inte kan ske så häftigt att de klarar hastighetsgränsen närmare resecentrum. Att revidera en skyltad hastighet på järnvägen är i princip omöjligt. Under år 2021 lades ny räls på sträckan men den är inte slipad.

Resultat för nuläge och prognos 2040

Nedan redogörs för ekvivalent bullernivå i de olika mätpunkterna.

Beräkning av nuläge med dagens spårtrafik och utan någon åtgärd, med skyltad hastighet på 100 km/h visar att den övervägande delen av skolgården klarar dagens bullerkrav.

Bilden visar skolgårdens avgränsning med resultat av nulägesberäkningarna i beräkningspunkterna.

Beräkning av prognosticerad spårtrafik 2040, kompletterad med 3 godståg/dygn, utan X10-14 tåg, utan något bullerskydd, med skyltad hastighet på 100 km/h visar att hela skolgården klarar dagens bullerkrav.

Bilden visar skolgårdens avgränsning med resultat av beräkningarna för prognosår 2040 i beräkningspunkterna.

Utredningens slutsats är att Naturvårdsverkets riktvärden för skolgårdar innehålls, då betydligt större andel än 50 % av skolgården får en ekvivalent ljudnivå under 50 dBA.

MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR

Motiv till reglering

Allmän plats

Huvudgata. Motiveras av att det är en av infarterna till Vänersborg och att den utgör en länk mellan olika delar av staden och mellan Vänersborg och Vargön.

Natur. Motiveras av att det är en del i ett mer tätbevuxet område med naturmark i huvudsak utmed järnvägen.

Park. Motiveras av att området ligger mellan huvudgatan och skolgården.

Gång- och cykelväg. Inom områdena för Natur och Park ska det finnas gc-väg. Beteckningen gc-väg tillämpas för områden avsedda för gång-, cykel- och mopedtrafik. Ett av syftena i detaljplanen är att koppla ihop områdena på båda sidor om järnvägen med en gång- och cykeltunnel. Gc-vägen är inte preciserad i planen utan bara illustrerad just för att kunna vara flexibel i sin placering. Motivet till bestämmelsen är att knyta ihop staden med ett sammanhängande stråk för gående och cyklister.

Marklov krävs även för fällning av träd. Motivet är att de utpekade träden har ett värde ut biologisk och estetisk synvinkel. När träden blir i dåligt skick eller riskerar utgöra fara ska marklov för fällning inte nekas.

Kvartersmark

Skola. Användningen motiveras av att syftet med planen bland annat är att möjliggöra för en ny skola.

Järnväg. Motivet är att järnvägen är befintlig.

Centrum, Detaljhandel, Kontor, Besöksanläggningar, Idrottshall och Verksamheter. Dessa användningar motiveras av att skapa en flexibel detaljplan som ska hålla under lång tid.

Marken får inte förses med byggnad (prickmark). Motivet till bestämmelsen är att bibehålla lite distans mellan bebyggelse på de olika fastigheterna i området. Fastighetsägaren behöver även kunna uppföra och underhålla sina byggnader utan att ta angränsande fastigheter i anspråk vid dessa tillfällen.

Högsta byggnadshöjd är 13 meter. Motivet till bestämmelsen är att ha tillräcklig höjd för skola och idrottshall samt att samspela med omgivande bebyggelse.

Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar. Motiveras av att ha ett utrymme för ledningar under mark utan att för den delen inskränka byggrätten.

Marken ska vara tillgänglig för allmännyttig gång- och cykeltrafik i tunnel. Motivet till bestämmelsen är att ge förutsättningar för rätten att ha en gång- och cykeltunnel under järnvägen.

Byggnad ska placeras minst 4 meter från fastighetsgräns. Motivet till bestämmelsen är att bibehålla distans mellan bebyggelse i det fall kvartersmarken delas upp i flera olika fastigheter. Fastighetsägaren behöver kunna uppföra och underhålla sina byggnader utan att ta angränsande fastigheter i anspråk vid dessa tillfällen.

Stängsel ska finnas. Bestämmelsen motiveras av Lag om stängselskyldighet för järnväg m.m. som anger att järnväg ska förses med stängsel om det behövs från allmän synpunkt, för att skydda personer som bor eller uppehåller sig intill järnvägen.

Största byggnadsarea är 50 % av fastighetsarean inom användningsområdet. Bestämmelsen motiveras av att det behövs friyta i anslutning till olika typer av användningar. För skola behövs yta för till exempel skolgård, varuhantering och parkering. Mark utan byggnader ger också förutsättningar att hantera och infiltrera det dagvatten som blir inom kvartersmarken. Även i händelse av skyfall finns goda möjligheter att ta om hand detta utan att byggnader riskerar skadas.

På skolgård ska riktvärden för buller från trafik klaras. Bestämmelsen motiveras av att det på skolgård ska finnas platser där barnen inte blir störda av buller från trafik.

KONSEKVENSER

Barn

Den nya skolan på Holmängen är placerad i ett område där det finns en väl utbyggd struktur av gång- och cykelvägar i alla riktningar. Den tunnel under järnvägen som möjliggjordes genom befintlig detaljplan knyter samman Vänersborg och ger gena vägar för oskyddade trafikanter och därmed trafiksäkra skolvägar.

Skolbyggnaden är placerad mot Östra vägen med skolgården mot järnvägen. Avståndet mellan skolgård och järnväg är drygt 50 meter som minst. Buller från järnvägen har diskuterats i samband med byggnation av skolan och det har bedömts att bullerskyddet inte skulle ge någon positiv effekt. Det skulle snarare ge negativa effekter både visuellt och för trygghetskänslan utmed gång- och cykelvägen/skolvägen. Tågen hörs men upplevs inte som störande då ljudnivåerna är tillräckligt låga.

Denna ändring föreslår att kravet på bullerskydd längs järnvägen tas bort. Skolgården är stor och det finns utrymme att placera samlingsplatser, lekutrustning och liknande frekvent använda ytor på avstånd från järnvägen.

En positiv konsekvens för barnen är att kunna uppleva samt koppla ihop akustiska och visuella signaler, genom att ljudet från passerande tåg kan kopplas till bilden av passerande tåg. Det är en undermedveten utveckling av förståelsen mellan orsak och konsekvens. Ljudet upplevs som mindre överraskande och barnen behöver inte undra varifrån det kommer eftersom den visuella upplevelsen direkt verifierar den akustiska. Dessutom gillar många barn att titta på bilar, flygplan och tåg och på den här platsen behöver man inte vara rädd för en överstimulans. Barnen kan på sätt och vis präglas av tågens visuella närvaro för att utveckla en önskan att åka tåg, vilket kan ge bra förutsättning för ett framtida hållbart beteende och motsatsen till den vardagliga upplevelsen att bli skjutsad med bilen.

Kommunens bedömning är att barnen och deras skolmiljö inte kommer påverkas negativt av att bullerskyddet inte byggs. Att inte bygga bullerskyddet bedöms istället ge positiva effekter för trygghetskänslan både på skolgården och utmed skolvägen.

Fastigheter och rättigheter

Den ändring som föreslås innebär att bullerskyddet inte behöver byggas. Det berör kommunens fastighet Holmängen 1:1 som här är allmän plats för naturmark.

Miljökvalitetsnormer

Luft

Ändringen medför ingen ökande trafik varför miljökvalitetsnormerna för luft inte kommer påverkas.

Vatten

Planområdet ingår i verksamhetsområde för dagvatten. Den nya skolan har anslutits till kommunalt dagvattensystem. Avrinning från planområdet sker till Vänern. Vänerns ekologiska status är måttlig på grund av den reglering som sker av Vänerns avrinning.

Miljökvalitetsnormerna bedöms inte påverkas av den föreslagna ändringen.

Miljö

Miljöbedömning

Ändringen av detaljplanen bedöms inte medföra att miljö kvalitetsnormerna överskrider eller påverkas i den omfattning att planens genomförande kan antas innebära sådan betydande miljöpåverkan att en strategisk miljöbedömning behöver göras. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning, samrådsyttrande daterat 2023-09-25.

Ställningstagande 4 kap. 33 b § plan- och bygglagen (2010:900)

Att ta bort kravet på bullerskydd längs järnvägen i detaljplanen motiveras av flera olika faktiska aspekter. Järnvägen trafikeras inte i den högsta tillåtna hastighet som är skyltad på sträckan, det går få godståg, järnvägsrälsen är utbytt och gestaltningssmässigt skulle ett bullerskydd vara ett negativt inslag både för angränsande bostadsbebyggelse och för upplevelsen längs gång- och cykelvägen. Utifrån dessa faktiska förhållanden är det inte nödvändigt att bygga ett bullerskydd som även skulle kräva att växtlighet i spridningskorridoren längs banvallen togs bort.

MILJÖ- OCH BYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Anette Klang
Ansvarig planhandläggare

Annika Karlsson
Plan-och bygglovschef